

INGEZONDEN.

STRALENBEHANDELING VAN HUIDKANKER.

In antwoord op SCHOUTEN's vragen in No. 14, bldz. 1617 het volgende:

1. Is er altijd carcinoom bestraald?

Onze waarborgen zijn:

a. De diagnose werd niet gesteld door een, maar door ten minste 2 ervaren klinici; bovendien was deze bij menigen patiënt tevens gemaakt door een specialist, huidarts of heelkundige, die patiënt naar het LEEUWENHOEK-huis verwees.

b. Onder de 60 pCt. niet microscopisch onderzochten zijn een groot aantal recidieven van vroeger gediagnostiseerde kankers.

c. De proefuitsnijding werd steeds verricht in gevallen, waar men twijfelde, ook omdat men niet uit was op gemakkelijk verkregen goede gevolgen, doch een wetenschappelijk bruikbare basis wenschte.

d. Er zou zelfs bij onvoldoende zekerheid geringe kans op vergissing zijn geweest, daar een reeds lang bestaande huidzweer met verdikten rand in het gelaat, bij bejaarde patiënten op zich zelf reeds moeilijk iets anders dan een *ulcus carcinomatosum* zijn kan.

2. Alles is verklaard, wanneer op bldz. 1340 gelezen wordt: „Van de 116 patiënten, bij wie elders geen of geen ingrijpende behandeling was voorafgegaan”.

3. Van de 104 genezen gevallen, die voor het eerst behandeld werden zijn er 17 zonder recidief of metastase overleden.

Van de 27 genezen gevallen, die voor recidief na een elders uitgevoerden ingreep bestraald werden, zijn dit er 11.

4. Als antwoord op vraag 4, waarin een meer gedetailleerde opgave verlangd wordt van de verdeling van het materiaal naar tijd en afloop kunnen wij de volgende tabel overleggen.

Jaar	Totaal in beh. gekregen	In leven zonder rec. of metast.	Dood aan of met ongen. gezwel	Dood zonder ge- zwel aan andere oorzaak
1915	19	5	6	8
1916	16	8	5	3
1917	25	12	5	8
1918	21	16	2	3
1919	25	21	3	1
1920	29	23	3	3
1921	22	17	3	2
	157	102	27	28

Van hen, die stierven zonder recidief of metastase (andere oorzaak) leefden: korter dan 1 jaar 2, 1—2 jaar 8, 2—3 jaar 6, 3—4 jaar 5, 4—5 jaar 2, 5—6 jaar 3, 6—7 jaar 2; in het geheel 28. Hierbij moet worden in aanmerking genomen, dat wij op één geval na steeds in staat waren onze recidieven te genezen.

5. Ieder recidief, ook na de periode 1915—eind 1921 ontstaan, is verantwoord tot aan de afsluiting van ons onderzoek, eind 1924.

De tijden, waarop de recidieven ontstonden en de levensduur, gerekend van onze eerste behandeling af tot afsluiting van ons onderzoek, zijn in onderstaande tabel te vinden. Bovendien is verdeeld naar de grootte der oorspronkelijke aandoening.

	Tijd waarop recid. ontstond na 1ste behandeling	In leven na 1ste behandeling	
Middellijn 1 cM.	9 m. 1 j. 1 j. 1 j. 1 1/2 j. en 5 j. 2 j. 2 1/2 j. en 5 1/2 j. 2 j. 9 m. 4 j. 5 1/4 j. 6 j.	3 j. 3 m. 4 1/2 j. 7 1/2 j. 7 j. 5 j. 2 m. 4 j. 4 m. na 6 j. 4 j. 3 m. 6 1/2 j. 7 1/2 j. 7 1/2 j.	dood met onge- nezen gezwel.
Middellijn 2 cM.	1 j. 1 j. 1 j. 2 j. 2 j. 2 j. 2 1/2 j. 3 j.	5 1/2 j. na 2 j. na 2 j. 6 1/3 j. 3 1/2 j. na 3 1/2 j. 4 1/2 j. 5 j. 8 m.	dood aan and. oorz. dood aan and. oorz. dood aan and. oorz.
Middellijn 3 cM.	6 m. 3 j.	6 1/2 j. 5 1/2 j.	
Groot	1 j. 7 m. 4 j. 4 j. 3 j.	6 j. 3 m. 6 j. 4 j. 4 m. na 4 1/2 j.	dood aan and. oorz.

Het was inderdaad een toeval, dat er geen groep voorkomt van in leven zijnde met recidief of metastase.

Opzettelijk hebben wij elke toelichting vermeden, niettegenstaande uit deze cijfers nog menig argument zou zijn te putten. Wij hopen, dat SCHOUTEN na de bestudeering van deze gegevens, mede de verantwoordelijkheid wil gaan dragen voor onze slotsom. Overigens zijn wij gaarne tot nadere inlichting bereid.

Amsterdam,
October 1925.

W. F. WASSINK.
C. PH. WASSINK—VAN RAAMSDONK.

MYO-ADENOOM VAN HET BEKKENBINDWEEFSEL MET DOORBRAAK NAAR DE SCHEEDE.

Met belangstelling las ik de mededeeling van BOERMA te Weltevreden, onder bovenstaanden titel in het *Tijdschrift* van 10 October j.l. bldz. 1687. Immers: het is een fraai voorbeeld van een *endometriomyoma* in het septum recto-vaginales, zooals er tot nu toe slechts weinige bekend zijn. De ectopische ontwikkeling van baarmoeder-slijmvlies, met de sterke begeleidende woekering van glad spierweefsel, zonder samenhang met de inwendige geslachtsdeelen in dit geval, toont duidelijk aan, dat deze beide elementen tezamen het gezwel opbouwen; dat wij dus een zuiver endometrio-myoma voor ons hebben. Het zal BOERMA belang inboezemen, dat van Amerikaansche zijde een doorbraak van dergelijke gezwellen in de scheede (en ook